

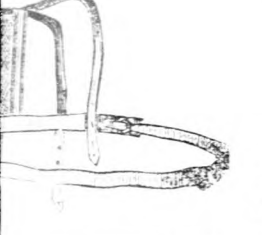
ők. Másnemű varrógép-
on nem adatnak és mások
redetiek, mint a központi

kr 4 fnt 50 krig.

ETEMET

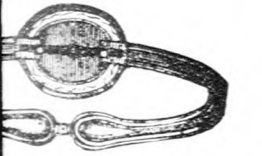
ULET)

akkokkal berendeztem, a
nyelű csakis nálam vagy

or vagy katonaisztai kez-
nyos és az ugynevezet
n tetszés esetén vissza-
galkalmasabb SZUSZ
és nagyságokban, me-
lom minden a keztyűs-
pontossággal. — A szerv-
és annak kijelentése
kés?

elő, nálam megrendel-
n. sipka-bélső 80 kr.
nben keztyű-mosást és

nyakötőt bőr- és se-
szepítő kenőcs, egy tegli
slasztékban tartók, ugy-
és megrendelhetők, melyet

nyelűmet kérem és me-
NDRÁS,
gyáros.

tól 35 forintig.

sti 9 óráig nyitva,
Gyula ur házában.

M U Z E U M

tereoszkopiai terme,

alakok természetis nagyságban s

z at:

magyar király ő Felsege

hában.

zentsége

nyótt, ki palota-hölgyének kisére

ő.

rdját, miután hadseregével együtt

entében meghódott

ának megőletése az ábával.

si világiállásból.

zt 1840-ben.

zen új:

U S (mechanikai)

pség istennője.

erméből.)

ellemes benyomást tesz a nézőkre.
Amor lebeg. Hátározatlan észlelhetők
t felnyitja s tisztelője tova röppen.

Nadrágtartó és dohányszekő a legolcsóbb árakon.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többes-
hirdetéseknél alku szerint a leg-
előcsőbb árért. vételek föl.
Bélyegdíj minden külön beita-
tásért 30 kr.

„Nyitlár”-ben megjelenő közle-
mény minden petit sora 20 kr.

Hirdetéseket felvételnek a kiadó-
hivatalban, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHÉRI-
MAN II. könyv. irodájában is.

Név nélkül vagy bérmentlenül
beküldött káriratok nem vétel-
nek figyelembe.
Kéziratok vissza nem
adatok.

Szemfényvesztők.

(K.) Tisza Kálmán kormányelnök ur-
nak valóban igazat kell hogy adjunk a
parlamentben tett azon nyilatkozatáért,
hogy a monarchiának soha sem volt
olyan súlya a külfölddel szemben, mint a
minő ma van! Hát ez ugy is van, csak-
hogy a tulsult Ausztria élvezi Magyar-
ország rovására, mert Magyarország
Románia sem ösméri el; ott csak is Ausz-
triáról akarnak tudni. Bizonyára mi szeret-
nők azt legjobban, ha a kormányelnök nyil-
vánihatná nagy büszkén, hogy imé, ott
van London, Páris, Róma, ott
Konstantinápoly, a kis Szerbia
vagy Románia is, a mely államokban levő
képviselőink palotáin ott libeg-lobog a
magyar nemzeti lobogó. Azonban ez nincsen
igy, mert Ausztria mind e helyeken még
erősebben áll Magyarországgal szemben,
mint a hogy állott 1867. előtt. Ezt ma
már az iskolás gyermek is tudja. Forduljon
meg bárki az ottani követségeknél, ha nem
birja a német nyelvet, akkor az ottani hi-
vatlanok összeszagnak-bugnak egymás közt
és mondják, hogy »da ist wieder ein
Kossuthianer!« Mert ott a ki tud
is, eltagadja a magyar nyelv bírását, ne-
hogy rossz minősítvényt kapjon ezen bor-
zasztó hibájáért.

Mindezekből az tűnik ki, hogy Ma-
gyarország semmit sem gyarapodott a kül-
föld előtt 1867. óta, ide bent pedig any-
nyira súlyedett tekintélyében, hogy már alig
van ember, a ki be ne látná azt, hogy
Magyarországnak még meglévő fogyatékos
jogai Tisza kormányelnök vezetésével a
jövő országgyűlés végéig épenséggel a
Reichs-Einheit csürrébe takarítatnak be.
Idáig kell hát leszállitanunk ama nagy dí-
cseséket, melyekkel a kormányadokról
oly bőségesen élnek, mert aligha merész-
kednének a szemfényvesztés ily vakmerő
nemével állani a nemzet elé.

De ha ügyes szemfényvesztő Tisza
Kálmán, nem akar e téren mögötte ma-
radni az ő ösmeretes vetélytársa és kizse-
melt utóda, a pénzügyminiszter sem. Ő az,
a ki minden áron beakarja igazolni azt,
hogy ezen állam pénzügyei javulnak!

Pedig hej! ez a dolog sem ugy áll, a
mint azt ő Exzellenzciája beszéli. Mert
hiszen behozta ő az arany-járadékot, a
melynek alapját még Széll Kálmán létesít-
tette és e művellettel kapcsolatosnak lát-
szott lenni Magyarország összes állam-adó-
ságainak egyesítése is, a mit pedig Szapáry
Gyula pénzügyminiszter ur elfelejtett ér-
vényre juttatni. Továbbá igen sokkal sza-
porította az állam bevételét az ő alatta
eddig már ötszörös adóemelés, hi-
szen csak maga a kölaj-adó tisztja
jöveldelme több millióra rug évenként.

No meg az állam birtokoknak eladá-
sából is csak folyt bé valamicske? Daczára
annak, hogy azok eredeti becsértéke 100
millió forinttal szállítottatott lejjebb
csak azért, persze, hogy így annál inkább
piaczi czikké váljanak! Ha tehát mindezeket
számításba tesszük, akkor bizony az derülne
ki, hogy hát a pénzügyminiszter ur nyilat-
kozata sem több szemfényvesztésnél, mert
ma még rosszabb lábon áll az államkinc-
sára, mint állott 1848-ban, a mikor igaz,
hogy nem volt benne egy krajczár sem —
de legalább adósság sem terhelte!

Nincs tehát semmi jogosult alapja an-
nak, hogy a kormányadajairól annyira di-
cselkedjenek ő kegyelmességeik, mert ma
már pénz dolgában is sokkal keveseb-
bünk van a semminél! Hanem hát jól
mondja a példabeszéd, hogy »bolondnak a
fapéz is jó«, pedig azt még sem lehet
Bécsbe küldeni, értékesítheti ő azt — ug-
y látszik — leginkább a szabadelvű-körben!
És épen azért merjük kockázatni azon
véleményünket, hogy a kormány férfiai ma-
goknak nyugodalmat, az ország-

nak pedig örömet szereznének,
ha szépen leköszönnének. Annyi
tény, hogy fogadalmak tétetnek már annak
az öröme, hogy mely időpontban ér ma-
véget a Tisza Kálmán kormányelnöksége?

— Országgyűlés. A képviselőház szombati ülésén csak kevésbé jelentékeny tárgyak voltak napirenden s a ház gyors egymásutánban intézte el az ügyeket; az ülés jókora részét hiányzó bizottsági tagok választása képezte. Verhovay Gyula mentelmi ügyében a ház elfogadta Porubszky Jenő előadó rövid felszólalása után a mentelmi bizottság javaslatát, mely szerint az illető képviselő mentelmi joga ez esetre is felfüggesztetik. — A kézdivásárhelyi kir. ügyészség felhatalmazást kért a háztól arra, hogy Szóts Dániel kézdivásárhelyi lakos ellen a magyar országgyűlés ellen állítottag elkövetett becsületsértés miatt a bünvádi eljárást megindíthassa. Az igazságügyi bizottság azt ajánlja, hogy a ház ne adja meg a kért felhatalmazást. Kazy János előadó és Csernatony Lajos felszólalása után a ház elfogadta a bizottság javaslatát. Végül a kérvények 39-ik sorjegyét vette a ház tárgyalás alá. A közgyűlés törvény módosításáról szóló törvényjavaslata vonatkozólag beérkezett kérvények ügyében felszólalt Vidovics György s utalva a törvényjavaslat 20-ik §-ából következhető hátrányokra, melegen ajánlotta a kérvényeket az igazságügyi bizottság figyelmébe.

— Állampénztári kimutatás. A múlt év utolsó negyedéről szóló állampénztári kimutatás, összehasonlítva az 1882-iki utolsó negyed eredményével, a következő számokat tünteti elő: A javulás a bevételeknél 2,438.271 forintot tesz. Merőben összehasonlítva 6,052.941 frrtal kevesebb ugyan az 1883-iki bevétel az utolsó negyedben, mint a megelőzőt év ugyanazon időszakában; de ezen kevesebb bevétel onnan ered, hogy tavaly nem becsátattott ki az utolsó negyedben, mint történt 1882-ben, 4.635.643 frrnyi papírjáradék a budapesti-zimonyi vasút költségeinek fedezésére, a mely bevétel akkor sem volt valódi jövedelem; továbbá nem folyt be a tisztavölgyi kölesön alapjára, a mi különben csak átfutó, 1,376.998 frrt; nem adatott el a kincstár birtokában levő értékpapír, miből 1882. utolsó negyedben 877.272 forint folyt be; végre 1,601.298 frrtal kevesebb fizetett be eladott állami jószágokért. Mindez együttvéve, 8 millió 491.212 frrta meg. A valódi bevételek közt mint többlet említendő: az államvasutaknál 2.7, az egyenes adóknál 1-2 millió, a dohányjövédéknél 575.898, a fogyasztási adóknál közel 500,000 frrt. Ellenben kevesebb volt a valódi bevétel; az illetékeknel 150,000, az állami előlegeknél 192,000 frrt, míg a többi czímen jelentkező kisebb bevétel közel annyi kisebb kiadásnak felel meg az illető jövedelmi ágál. Ilyen jelenséget látunk a pénzverdénél, a sötérmelésnél, a vasműveknél stb. 1882-hez képest van ugyan némi javulás (mintegy 2 milliónyi), de a deficit nagysága mellett ez semmit sem bizonyíthat a követett pénzügyi politika javára!

— Az orsz. függetlenségi párt a következő felhívást intézi pártunk híveire:

Az országgyűlési függetlenségi párt elérkezettnek látja annak idejét, hogy sorakozásra, szervezkedésre hívja fel országzszerre a párt tagjait. Közeledek a képviselőválasztások ideje, ne találjon bennünket készületlenül. Tegyük meg mindnyájan kötelességünket, ne csüggeszsen a küzdelem hosszas volta, kitarítás és mindenképp föltt buzgó tevékenység legyen jelszavunk. Az országgyűlési függetlenségi párt ismét ajánlja készséges közreműködését mindazokban, mikben a vidéki elvtársak bizalma folytán esetleg igénybe vétetik. Tartsuk fenn továbbra is azt a viszonyt, mely központot és vidéket testvéri kötelekbe fűzvé, tagadhatlanul egyik eszköze volt ama fényes eredményeknek, melyeket a két utóbbi általános választások alkalmával kivivtunk. Minket, kik ez idő szerint választóink bizalmából a függetlenségi pártot az országgyűlésen képviseljük, nem zavartak meg s nem fognak akadályozni kötelességünk teljesítésében azok a támadások, melyek az újabb időben minden oldalról ránk özönlének. Eddig nem ismert jelenség az a hazai politikai pártok történetében, hogy azok, kik egy ugyanazon nagy eszme hívének vallják és hirdetik magukat, egymás ellen intézik a legélesebb támadást, a helyett, hogy egymást támogatva és fedezve, a közös ellenfél ellen fordítanak fegyvereiket. Reméljük, hogy pártunk

nagy közönsége belátva, hogy csak erők egyítésében rejlik a sikernek záloga, gátot fogvetni e kározosatos irány tovább terjedésének, mely csak arra szolgál, hogy pártunk erősbödését megnehezítse. — Felkérjük ezenel a függetlenségi párt híveit, hogy mindama kerületekben, melyekben ez ekkoráig nem történt, kezdjék meg a párt szervezését, tartsanak értekezleteket, alakítsák meg a pártot, a helyi körülmények kívánalmai szerint. — Kérjük egyszersmind, hogy ugy az eddig is már fennállott, valamint az ez után létrejövendő szervezkedésről bennünket tudostani s nevezetesen a megválasztandó elnökök neveit s lakcímét az alulirt elnökséggel közölni sziveskedjenek. Kelt az országgyűlési függetlenségi pártnak 1884 febr. 7-én tartott értekezletéből Györfy Géza m. k. az o-gy. függetlenségi párt jegyzője. Mocsary Lajos m. k. az o-gy. függetlenségi párt elnöke.

— Belföldi hírek Fehérmegye közgyűlése visszatartotta Biharmegye azon köriratát, melyben bizalmi szavazatot indítványoz Tisza min. elnöknek a horvát-ügyben követett politikájáért. — A kormány párti kath. papképviselek együttes nyilatkozatát adtak ki, mely szerint a polgári házasság-féle határozati javaslat ellen azért nem szavaztak, mert ha a kormány javaslata megbukik, az Irányi fogadtatik el.

Gr. Cziráky János

Közeletünknek nevezetes halottja van. Gróf Cziráky János, a magyar ö konzervatívok egykori vezére, a kiváló katolikus főúr, magyar kir. tárnokmester szombaton reggel 9 órakor Lovasberényben meghalt. A gróf, kit még a legutóbbi főrendiházi tárgyalás alkalmával ifju erőben és nagy tussal láttuk kelvei mellett síkra szállani, ő Felsege által Bécsbe hivatván, ez utazás alkalmával áthult már beteg enkerzett vissza Budapestre, honnan szerető családjá körébe, Lovasberénybe sietett, hogy ott gyógyulást találjon. Betegsége (tüdőgyulladás) azonban napról napra fokozódott s már pénteken igen szomorú hírek érkeztek Budapestre, melyek a gróf állapotát reménytelennek tüntették fel. A pápa áldását küldte meg a haldozóknak, ki szombaton reggel csöndesen elhunyt Isteben. A 48 előtti konzervatív iskolának férfja volt ő: eszmékkel, irányzatokkal, melyek ma szinte idegenszerűeknek tűnnek fel. A parlamentáris kormányrendszerrel csak nagynehezen békülhetett ki; a Deák-párti kormányokkal tartózkodóbb volt, mint a legújabb időkig a Tisza-kormányal szemben. Katolikus volt teljes lelkeből és a meggyőződés hajthatatlanságával védte álláspontját; legutóbbi tevékenysége a főrendiházban szinten e meggyőződéséből származott. Cziráky János gróf, Cziráky Antal gróf egykori judex curiae egyetlen fia, 1818. decz. 29-én született; atyja mint országbíró és jogtudós, nagy hírnevének örvendett s közjogi munkáit ma is tekintélynek tartják. Tevékeny részt vett Sopron, Fehér- és Vas megyék közügyeiben, mint nagybirtokos e három megyében. A főrendiházban először 1843-ban jelent meg. 1844-ben nősült. Elvette gr. Deszse Luizát. 1845-ben kir. táblai bírónak nevezték ki, s ezzel a bírói pályára lépett. Huzamos ideig működött e téren. Bírói tisztét 1848. októberig folytatta, mikor Jellasics betörésével és a magyar országgyűlés feloszlása végett leköltött Lamberg megőlésével a pesti hídon a mozgalom forradalmi jellegét öltött s a kir. tábla miniszterelnöki leirattal „minthogy ellenség van az országban“ elnapoltatott. A forradalomban nem vett részt. Visszavonult Pozsonyba. Mikor az év végén a császári sereg Pozsonyba is behatolt, az osztrák fővezér Czirákyt a polgári bizottsággal kínálta meg. Ezt azonban nem fogadta el. De mikor ápril 14-én Debreczenben az országgyűlés meghozta a függetlenségi nyilatkozatot, a gróf dinasztikus hajlamait követte önkényt ajánlotta fel szolgálatát. Így előbb Mosonyba, majd a császári hadseregbe neveztek ki biztosnak. De ez állásban is, mikor csak teheté, segélyre volt rossz sorsba jutott szerencsétlen honfitársainak. A szabadságharc leverése után 1850-ben a bécsi legfelsőbb törvényes magyar osztályának elnökévé neveztek ki. Részt vett az átalakulási pátensek (ósiségi stb.) kidolgozásában. Részt vett a tervezett birodalmi tanács szervezésében is. Ekkor nyerte el a Sz.-István-rend közép keresztjét. Együttal áthelyezték Pestre, hol a pesti kerületi főbíróvá neveztek ki. E hivatalát 1854-ig folytatta. Végre meg ökalta a dolgot. Csupa németeket nevez-

tek ki bírákúl, megharagudott és lemondott. Jóságaira vonult s a magán élettel cserélte fel a hivatalnokai pályát. Az októberi diploma után 1860-ban Fehérmegye főispánja lett, de csak rövid ideig viselte e méltóságot. Ezután országbírónak is kineveztek, de azt nem fogadta el, azért, mert a magyar törvényeket nem állították vissza s az országban osztrák törvény uralkodott. Az 1865-iki országgyűlés előtt elvállalta a főkamarasságot, a főrendiház másodelnökségét, gróf Mailáth Antal halála után a tárnokmesterséget. A koronázáskor az aranygyapjat kapta. A felsőház munkálkodásában mindig tevékeny részt vett s a horvát kiegyezési bizottságban elnökölt. A király ő Felsege a Szent-István-rend nagykeresztjevel és a vaskorona-renddel diszítette fel. Ezenkívül a pápai Szent-Gergely-rendnek is lovagja volt. A főrendiháznak alelnöke, a Szent-István társaságnak világi elnöke, a magyar tudományos akadémiának igazgató tanácsja tagja vesztett el benne. Öt gyermeke maradt és pedig: Antal, Béla, János, Constanz (férjezett Csekonics Endréné) és Luiza. Fehérmegyei ősi birtokán, Lsvasberényt, a boldogult majoratússá tette; es e helység a főúri családot bálványozza, mert bőkezűségével s gondosságával valódi paradicsommá varázsolta át. Czirákyval egy év óta már a negyedik zaslós ur halt el, előbb gr. Fesztetics György, azután Mailáth György és gr. Szapáry Antal. — A főrendiház a gáz-
eset következtében ülést vasárnap 12 órára halasztotta el.

KARCZOLATOK.

(Verbőci és Csemegi. — A szép masz. — Lucza és T.-Eszlár. — X. és Y. — Apponyi adomája.)

Csak röviden emlékeztünk meg arról a gyalázatos főrenditől, melyet legújabb adtak ki „Legújabb politikai divat“ czim alatt — Timoleon álnéven.

Ezen a Liptómezőre és Vácra egyaránt emlékeztető gonosz irka-firka a „Corpus Juris“ nyomán igyekszik kimutatni, hogy a magyar arisztokrácia akkoriban „lopott, rabolt, uzsoráskodott, a hamis pénzverést s zsványok tartását üzte“ s hogy ama törvénykönyv tulajdonképpen „a főrangú gonosztevők ellen alkotott codex.“

Ugyan-ugy e? Azt hisszük, hogy egy későbbi Timoleon sokkal több joggal fogja elmondhatni a Csemegi-féle büntető törvénykönyvről, hogy ez a „ritualis gonosztevők mellett alkotott codex!“

És farsangunk e szép maszját keressik, kutatják mindenféle.

Egy lap azt írja, hogy Tisza Kálmántól, a min.-elnök fiától eredne. Megczífolják e föltevést.

Misem hittük. Ekkora hamissághoz tapasztaltabb... érdekeltebb embert keresnénk. Szerző urral aligha nem találkozunk mi a nyiregyházi tárgyalási teremben!

A lengyelországi, luczai ritualis gyilkosságának áldozata, Minich-Francziska hullájának kiásatását rendelte el az ottani törvényszék.

Ni ni ni! Még egy barbár nép, a mely hisz e „középkorirémbe!“

Ugy halljuk, már meghívták oda Eötvös Károlyt és Funták Sándor urat védőnek, Scheuthauer orvos urat boncolónak, Barcza Dánielt pedig kutatónak.

X: Schwarcz Salamon még most sem talál lakhelyet, mert eltolonczolták Beregszászról is!

Y: Se baj! ki kell nevezni a lápi állomás-őrnek. Onnan senki sem üldöznél!

Gr. Apponyi Albert furca kis adomát mondott el csütörtöki beszédében. „Egy filozófus paraszt agyában született és — gyomd — általánossá vált a nép között. Az a kérdés vettévén föl ugyan, hogy mi a politika? A felvidéki tót nap — még egyszer engedelm kérék a kifejezés nyerségeért — azt a választ szokta adni: A politika az uraknak hunczuktódása.“

Gili Balázs.

A vidékről.

B.-Ujváros, febr. 7.

Miként pártolják nálunk a helyi ipart? és hogyan gazdálkodik a mi magyar ref. egyházi gondnokunk?

Mig az 1885-ik évi budapesti országos kiállításra a kerületi bizottságok minden lehetőt elkövetnek az iparosok buzdítására, addig az ország összes lakosait a hazai ipar pártolására hívják fel, s itt a mi magyar ref. egyházunk vezetői egészen másként veszik ezt a helyi iparral szemben.

Mint azt már pár évvel ezelőtt a lapok hasábjain jeleztem is: községünk egyik vagyonos polgára b. e. Bányai József uram bizonyos mennyiségű alapítványt tett le a magyar ref. egyház gondozása alá oly czélból, hogy annak évi 80 forintot meghaladó kamataiból az egyház gondnoka az ezen egyházat illető szegény, vagy árva iskolás gyermekek részére évenként könyveket és téli ruházatot vásároljon.

Látván ezt a helybeli ipartársulat, különösen annak ref. és egyházi-adót fizető tagjai, miszerint ez évenként nem fizetőket fuvar és papdíjat tevő kiadásokkal vásároltatják meg, egy időben kérelmezte az egyházat, hogy az egyház gondnoka az ezen egyházat illető szegény, vagy árva iskolás gyermekek részére évenként könyveket és téli ruházatot vásároljon.

Amde egyházunk gondnoka Györfi István ur mindez ideig jónak látta mellőzni helyi iparosainkat; s az idén is két társával együtt Debreczenbe hajtatott s ott — mint az hozzánk kihatott — nyugta nélkül be is vásároltak mindent; — ringatván magokat azon boldog hitben, miszerint az egyház gondnoka az egyház vagyonával szabadon rendelkezhetvén erősen szervezett párta számadásait nyugta nélkül is elfogadja.

Ugy ám! csak hogy egyház községünk egyik adófizetőjének eszébe jutott, hogy az egyház vagyonát nem csupán a gondnoké — tisztelt teljesen kérelmezte az egyház tanácsot miszerint ezen vásárlásról a számadást haladék nélkül megvizsgálván, ha arról nyugtat nem lennének, gondnoknak ezen számadást felfüggeszteni sziveskedjék. Mire névze egyházunk érdemes tanácsa Györfi István gondnok befolyása alatt, ezen méltányos kérelemre azon elferdített és elutasító választ hozta, miszerint nem tartozik minden egyes felszállítónak számolni, — Igy állván a dolgok menete, kérelmező kénytelenített főlebb vitellel élni.

De egyebekben sem megy más képen a gazdálkodás, sőt magára a Györfi István gondnok ur közreműködése alatt megejtett presbiter és képviselő választás felett is igen sokan és nem ok nélkül méltatlankodnak; s némely ré zének már az 1883-ik évi január 19-ikén lett buza el- és átadáskor történt megkezdett működése — tekintve egyházunk jó hírűvét és anyagi károsodását, elég tapintatlanságra mutat. A bevétel és kiadás egyedül a gondnokot illetvén, nem látjuk szükségét, hogy a presbiteriumból magához a buza átadásánál négy segítség szereljen, mely segítség gondnok ur állítása szerint 12 re szaporodott.

Mint azon időben egyik vagyonosabb polgártársunk előadta épen dolga lévén az egyháznál, — állítása szerint — midőn a s. lelkész ur szobájába az egyháztanács tanácskozó terme mellett elhaladt — onnan oly ék telen z s i v a l y é s f ő t t h u s s z a g h a t o l t k i a z u d v a r r a m i b á r m e l y i k u t s z e l i c s á r d á n a k b e s ű l e t e r e v á l t v o l n a .

Megbotránkozván ezen oda nem illő lárman — ajtó nyitott rájuk, s nagyobb felháborodásra mit kell látnia: az asztalon három meglehetősen természetű, s már hústartalmától megfosztott talat és berral telt edényeket.

Kérdésre az felelték, hogy buzát adtak el és a kereskedő adta a lakomára való pénzt. Hát uraim oly olcsóért adják önök az egyház buzáját, hogy borralvalót is kapnak mellette? Erre ismét azt mondták, hogy a magok pénzén rendelték azt; végre azonban kintunt, hogy ez csak ugyan az egyház vagyonának megkárosítására történt.

Fájdalommal kell jeleznem, hogy azon szobában hol koronként egyházunk legsajgóbb ügyei intézettek — onnan oda nem illő poharak esengése, sőt több boros csuprok tompa kocczának a s a i h i r d e t t é k a j ó v á s á r á l d o m á s á t !

De tovább megyek. Gondnokunk, egyházunk folytonos szűkölődése közt, buzgalmában annyira ment, hogy az egyháztanács terméből egy kisszerű kasznót alakított; s abba a közpénztárból — melyet Györfi István gondnok ur a szegény sorsu egyházi-adót fizetőktől (lévén minálunk az egyházadó a legszegényebb, egyenlő a leggazdagabbal) évenként igen nehéz és költséges exekucióval szokott behajtani 3—4 féle politikai hírlapot is rendelt és legkevesebb 40 frt. mond negyven forint előfizetést tett.

Azonban a január hó 23-ikán Györfi István gondnok ur, egy az egyháztanácsban felolvasott levélben — Horváth Gyula rektor ur által sikkasztással vádoltatván: ennek megvizsgálása végett, egyházközségünk több tagja az egyháztanácshoz folyó hó 3-ikán egy teljesen indokolt kérvényt adott be; egyháztanácsunk azonban jónak látta ezen jogos kérelmet is elferdített végzéssel elutasítani. — Persze kérelmezők itt ismét följebb vitellel voltak kénytelenek élni.

Széczy István.

A csütörtöki ülés még ma sem szünt meg általános beszéd tárgyát képezni.

Pótlólag közöljük gr. Apponyi Albert beszédének egy részletét, melyben szónok lesújtó képen rajzolja le a kormánytól az egész közgazgatásra kihatott korrupciót. E részlet így hangzik:

„A mit a jelenlegi kormányzatnak és a jelenlegi kormányzat legstabilisabb elemének, a belügyminiszter urnak szemére lobbantok, az az, hogy ő vagy nem akarja, vagy nem tudja felemelni adminisztrációkat a feltétlen törvénytisztaság, a feltétlen részrehajlatlanság, a feltétlen tisztaság és igazságosságuk azon kristálytisza magaslatára, melyen az a nép számára a törvénytisztaság és a jó erkölcs egyik iskolájává válik. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Én nem vagyok nagyon jártas, megvallom, adminisztrációknak kronik-szkandalózájában, (Halljuk!) de méltóassanak megmondani ezen egész felkórban a szélsőjobbról a szélsőbalig és méltóassanak mindenki a saját körében tapasztaltakra visszagondolni. Hát nem hallottam én már vidéki körben mondani: nekünk a választási eredménye kezünkben van, mert a népre a legnagyobb befolyást a községi jegyzők gyakorolják; községi jegyzők pedig nálunk igen számosan vannak, a kiknek nincs rendben a szénájuk és e miatt a fegyelmi vizsgálat Damokles kardja folyton függ felettük. Ha jól viselik magukat, étsd: ha pártédekinket szolgálják, szemet hunyunk, de merészeljen az az ember valamit tenni az intéző körök akarata ellen, és beüt re a fegyelmi eljárás. (Élénk helyeslés a bal és a szélsőbaloldalon.) Mo z g á s a j o b b o l d a l o n .) Vagy nem ismertem én megvéket, én, ki e dolgokat nem keresem, és a ki veletlenül személyesen két oly megyében vagyok érdekelve, a hol visszaélésekről nem igen tudnak, a hol az adminisztráció közegei jök és lekiismeretek, hát nem hallottam-e én oly eseteket, (Halljuk! Halljuk!) midőn egy szolgabíró tisztességes és nyugodt polgárokat, kiknek egyéb bűnük nem volt, mint hogy azon községi bírót, a kit ő kiszemelt volt, hogy a jövő választásoknál az egész községet az általa protegált táborba vigye át, nem akarták megválasztani, fényes nappal bebisértették és tömlöcbe vetették? (Élénk helyeslés a jobboldalon: Hol?) — Sz a l a y I m r e : T ő t - S z e n t P á l o n , S o m o g y e m e g y e b e n . A p p o n y i A l b e r t g r o f : A k k o r e g y e s e t t e l t ö b b , m e r t a z á l t a m e m l i t t e t e s e t n e m S o m o g y e m e g y e b e n t ö r t e n t . (D e r ű l t s é g a b a l o l d a l o n .)

Álarczsnál.

Debreczen, febr. 11.

— Mi lesz hát ma este? Ezt kérdezték azon sokak között a kik olvasták azt a szellemes falragaszt, hogy: „Hó! — lesz valami vasárnap!”

Ez a péntekre való vicze nem igen csábitott senkit sem, legalább az „Ertesítő” megjegyzése után, — aligha. Az „Ertesítő” pedig ezeket mondá a „Hó”-s falragaszra, hogy azt az illető a — talyigás lovak számára készítette, miután a debreczeni művelt közönség ilyen megszólítást eddig senkitől nem érdemelt meg.

De hát — halanduk! A felolvasási kör megalakulásának ép ezért ideje volt már.

Elmúlt 10 óra, a mikor a „bálba” beléptem. Az elegáns férfi közönséget szemügyre véve, azt hittem, az elite-bálok legelőkelőbbjében vagyok. Hanem a nők, az álarczosok és álarczalanok roppantul túlyom több sége meggyőzőt a felől, hogy ez bizony ép olyan közönséges álarczsnál, mint a minőket átunatkozni már évek óta megszoktunk.

Az urak eljöttek — szórakozást keresni, a mit aligha találtak, — a hölgyek kiváncsiaskodtak néhány páholyból, a nők a teremben... azok „m u l a t t a k !”

Álarczos is volt 25—30 a teremben. Ezt jó tudomásul venni, mint számokat, de aztán egyenkint fölös dolog — mérlegelni őket.

Csinos parasztleány ruhába öltözött álarczosnő keltett élékségével figyelmet. Persze kutatták, hogy ugyan ki lehet.

Egy hosszú ur azt mondta: — Szolgáló, H—n barátunkál.

Megint pereláltam a hölgyet. Tagadta azt is, hogy „sz o l g á l n a” valahol, vagy „k u t r a j á r n a”.

— Lássá! Csalódott! nem szolgáló az

— Fogadjunk! No nézze most beszél X. színészszel.

— Elég! Most már bizonyos hogy az.

— Mondj valami újságot kérlek, mondá egy álarczos hölgy.

— Nem tudok, feleltem egyszerűen. Mondj te.

— Hát — a párisi színházak kardalnoknál elhatározták, hogy — több nem verik meg egymást az öltözökben senki miatt sem.

— Erre is van eset a művelt francziák közt?

— Ott is, meg másutt is!

Egy bohóc keltett figyelmet ügyeskedésével a többi ügyetlenek közt. A cigánybandát is feltudta ültetni, mert pezsgős-vacsorát ígért nekik, ha követik őt a teremben. Követék s pajkoskodott vele.

— Fizetni, kiáltá el valaki magát egy sarokban.

A szellemes álczás rögtön arra sietett s így elárulva magát — letűnt a színpadról.

Unalmas, nyomott hangulatu volt az egész mulatság ugy fél 12 ig. Akkor kihirdették a nyegóket. Szikrák fogott taplós szívű öreg ur, fiatal hölgyel pezsgőzött. — Öregnő fiatal ember szemébe kacintott és...

Én haza mentem, hadd mulasson kiki, már nem az a terrenum, a honnan tudósítást lehetne írni.

Az álarczos-bál rendezőknek elég rózsaszínű kedélyt okozott, — a közönségnek pedig — csak feketét.

No de hát ha jobb lesz a legutolsó.

Febr. 24-ikén megint lehet — bohóczoskodni.

Az új ipartörvényjavaslat.

(Gm.) Tizenkét éve, hogy a mostani ipartörvény megszületett. Tizenhárom éve, hogy az iparosok ellene országoszte agitálnak. Még mielőtt a törvény törvény lett, nagymérvű petícionális folyt ellene, sőt az iparosok a királyhoz is folyamodtak, kérve-kérve e törvény szankciónak felfüggesztését. Nem használt semmit az agitáció. A törvény hatályba lépett és iparviszonyainkban megindította a bomlást. Elkeseredett volt a harc, mely ellene folyt. Az 1872-iki első iparosgyűléstől az 1879. évi második iparosgyűlésig egyre tömegesebbek voltak a panaszok és demonstrációk a tarthatatlan állapotok fölött. A porosz ipartörvényt, melynek 1872. évi ipartörvényünk másolata, azóta háromszor módosították és a miénk megmaradt rendületlenül régi hibáival, tarthatatlanságában. A második iparosgyűlésen azonban oly imponzáns nyilatkozott a hazai iparosság az iparviszonyok rendezése mellett, hogy maga az e kérdésben határozni nem tudó és állást foglalni nem merő kormány is végre elérkezettnek látta az időt az ipartörvény módosításának ügyét komoly tanácskozássá tárgyává tenni. Nagymérvű befolyást gyakorolt ez elhatározásra Matlekovics Sándor, ki ez időben lett az ipar és keresk. miniszterium államtitkára és a ki a mostani törvényjavaslatnak szerzője. Így született meg a kamarai ankét és a második szakértekezlet, melynek tanácskozásairól vas-kos kötetek jelentek meg. — A szakirodalom is több ízben, mind a kétálláspontról foglalkozott e kérdéssel. És a beavatott körök tudják, hogy a kormány álláspontja az első szakértői értekezlettel egész maig nagy átalakuláson ment keresztül. A merev iparszabadság álláspontját a kormány lassankint feladta és részben a hazai iparosság egyhangú követelményeivel szemben, részben az új osztrák ipartörvény által inaugurált irány hatása alatt indítatva érezte magát a kézműiparosok sarkalatos követelményeinek egy részét legalább látszólag kőnzcedálni.

A ma előttünk fekvő törvényjavaslat egészben véve önálló alkotás, mely nem simul külföldi mintákhoz, nem másol idegen országok alkotásaiból. De ez önállóságában egy sarkalatos hibától menekülni nem tud. Határozatlan irányja jellemzi az egész javaslatot. Mintha készítője ingadozott volna jobbra is, balra is. Teljesíteni szerette volna az iparosok kívánságát, de nem akarta a szabadipar föltétlen híveinek és követőinek tetszését se eljátszani. Így természetesen elérte azt, hogy sem az egyik, sem a másik nincs a javaslattal megelégedve. A kvalifikációban és a kötelező ipartársulásban a nagy ipar versenyé ellenében védelmet kereső kézműiparos osztály nem találja meg az új javaslatban sem a kvalifikáció elrendelését, sem a föltétlen kényszerűtlenséget. Az elsőből csak illézetül kap, ez utóbbit pedig oly alternatív intézkedések által van megnehezítve, melyek lételet sok helyen legalább is kérdésessé fogják tenni. És így sem az egyik, sem a másik fél nem találja a javaslattal megelégedve. A kvalifikációban és a kötelező ipartársulásban a nagy ipar versenyé ellenében védelmet kereső kézműiparos osztály nem találja meg az új javaslatban sem a kvalifikáció elrendelését, sem a föltétlen kényszerűtlenséget. Az elsőből csak illézetül kap, ez utóbbit pedig oly alternatív intézkedések által van megnehezítve, melyek lételet sok helyen legalább is kérdésessé fogják tenni. És így sem az egyik, sem a másik fél nem találja a javaslattal megelégedve.

A képesítést az új törvény általánosságban nem érvényesíti. Közégszékügyi, közrendészeti és közbiztonsági szempontból felhozta ugyan az engedélyezett iparok (5. §.) sorozatát, melyeknek üzése esetleg bizonyos számhoz köthető és föltételek által szabályozható, az építészeti ipar pedig e javaslat szerint képesítéstől tehető (de nem teendő) függővé. Ez az egész, a mi a hazai iparosoknak igényeit, egyik legfőbb kívánságuk tekintetében, nem fogja kielégíthetni.

A s e g é d s z e m é l y z e t v i s z o n y á t a törvény tüzetesen szabályozza; a tanoncok, segédek és gyári munkások viszonyát szabályozó fejezetek, a munkakönyv behozatalát, a tanonciskolák szervezését tárgyazó szakaszok a valódi szükséglethez alkalmazkodnak és az ipar fejlődésének, valamint az érdekelt iparosság, az ipari szervezet követelményeirez idomulnak.

Az ipartestületek alakítását és minden szakmabeli iparosra való kötelező kiterjesztését is kontemplálja a törvényjavaslat. Azonban olyan furfangosan szövegezi az alakításra vonatkozó intézkedést, mintha szándékosan megakarná nehezíteni e testületek életbeléptetését. Ily ipartestületek törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városokban az iparhatóság által alakítandók ugyan, de 1. az önközi iparosok kivánata, 2. az illetékes ipar- és hereskedelmi kamara meghallgatásával, 3. a törvényhatóság határozata alapján. Mire való ez a háromszoros retorta? Arra talán, hogy az iparosok a hosszas tárgyalások alatt kedvüket veszítsék az oly fontos intézmény létesítésétől, melynek működési és hatásköre oly szorosan összefügg a helyi ipar fejlődésével? És mi történik, ha az egyik,

vagy másik forum huzza, halasztja, vagy ellenzi a testület létesítését? A miniszterium határoz. És hogy fog a miniszterium határozni? Ez persze kérdéses. Hát nézünk mindretől az a huzavona, torum és retorta mind fölösleges, sőt veszélyes akadály a helyi ipar fejlődésére nézve, vagy szükség van az ipartestületekre, vagy nincs.

(Vége köv.)

A termőföld javítása.

A mai gazdálkodás jelzava: „minél több és minél értékesebb anyagot állítani elő nem igen nagy költséggel.” A takarékoságot, mit a legtöbb gazdaságban ma is a földölöznek tekinteni többé, mert ez az extensív gazdálkodásra visz s ez pedig a kulföldnek évről-évre fokozódó versenyé mellett teljesen tarthatatlanná vált.

Legeslegfontosabb a talaj termőerejének okszerű használata, illetve a termés által a fölvt elvont növényi táplálóanyagok czelszerű és olcsó visszapótlása.

Mióta a Liebig-fele visszapótlási theoria az újabb iskolabeli gazdákban vérré vált, mint a gazdálkodás alaptörvényét tekintik, hogy a talajtól elvont táplálóanyagokat föltétlenül pótolni kell valami módon, ha annak termékenységet feuttartani akarjuk. Ezek után még csak arról lehet szó: mely növényi táplálóanyagok pótolandók, milyen mértékben, és végül: hogy lehet azokat legczelszerűbben és legolcsóbban pótolni?

Az első két pontot e helyen csak érintjük, az utolsóval azonban érdemes lesz tüzetesebben foglalkozni.

Ha a talaj termőerejét fenntartani akarjuk, főleg a természetben attól elvont nitrogén, phosphorsavat és kálit kell pótolnunk. A humus pótolni sokan fölölegesen tartják, bárha az a növényenyészetre a legfontosabb. Mert folytonosan szén-savat fejlesztvén, directe táplálja a növényt; de ezenkívül a nitrogénvegyék megcsúrtitása, megkötése, a talaj ásványi anyagai oldhatóvá tétele, a talaj physical tulajdonságainak javítása által indirecte kitűnő szolgálásokat tesz.

Nem volt az minden alaplénkűli, hogy a gazdaság reformátora, Taher és vele a régi gyakorlati gazdák a humusnak oly rendkívül fontoságot tulajdonították a növénytáplálás tekintetében. Ha a régi humus-theoria nem is volt épen helyes, a felsorolt okokból a humus fontosságát s így pótlásának szükségességét nem lehet tagadni. Ez pedig annál ngyobb jelentőségű, minél kedvezőtlenebb annak physical összetétele (nehéz anyagtalaj, könnyű durvaszemcséjű homok-, mész-, márgatalaj); kevésbé lényeges a humus pótlása a középkötöttőség, áteresztő s a nélkül is elég humust tartalmazó talajokon; tözezes, lápos talajokon pedig épen káros is lehet.

Nagyon eltérő nézeteket hallunk azon ügyben: mennyi növényi táplálóanyag pótolandó a talajban. A földjük termőképességét fokozni akaró gazdák igen gyakran abban hibáznak, hogy a pótlást nem azok után a nagyobb termések után számítják, a melyet elérni akarnak, hanem azon kisebb termések után, melyek az utóbbi években nyertek.

Ha valaki 1/4 H-on péld. 5 q buzát és 7.5 q szalmát termelt, de földje termőképességét 7.5 q buza és 10 q szalmáhozamra akarja fokozni: akkor a trágyaszükségletet nem az első, de az utóbbi mennyiség alapján kell kiszámítani, ha czeljárt gyorsan avarja elérni. A talajnak elsőben is kell fölöslegnek oldható táplálóanyagokat — a mit a gyakorlati gazdák a föld erejének neveznek — kell kapnia, hogy termőképességét kellően kifejthesse. A talaj a takarékpótlásra, s minél nagyobbak a betétek, annál hamarabb és nagyobb mértékben fizeti vissza a kamatokat s ezeknek kamatját.

A kérdés sarkpontját a talajból a termés által elvont növényi táplálóanyagok legczelszerűbb és legolcsóbb pótlása képezi; ennek helyes föltételeitől függ a gazdaság jövedelmességé.

A növények táplálkozása három forrásra vezethető vissza: 1. a levegőre, 2. a talajra, 3. a trágyára (öntözés).

A levegő a szén-sav, vízgőz, szén-savas ammóniak és salétromsavtartalmú tolytán a növényeket szénhidrogen és nitrogénnel látja el; víz és nitrogén tekintetében a levegő bár nem kielégítő, de kimeríthetetlen táplálékot nyújt. Sok vita folyt a fölött, hogy a levegőből származó nitrogén a talaj egyensúlyozásánál lehet-e számítássa venni. A theoria azt mutatja, hogy a levegőből fölvehető nitrogénvegyék mennyisége fölöttébb csekély és számítássa alig vehető. Azonban a gazda igen elővigyázatos legyen, ha az elméleti deductiókat a praxisba átültetni akarja, valahányszor a theoria és praxis nem egyeznek teljesen egymással, mint ezen kérdésben is.

Hogy a levegő által a növényeknek nyújtott nitrogén számítássa venni kell, következő tények bizonyítják:

1. Az állati és növényi anyagok rothadásánál képződő szén-savas ammóniaknak nagy része a levegőbe jut, s ez részben a salétromsavvá változva, az esővel, hóval és harmattal a talajra kerül, tehát a növénynek szolgál.

2. Leveles növények után az utónövény oly buja fejlődést mutat és oly haragoszöld színű, mint rendeseu nitrogén trágya után szokott lenni.

3. Következő vetésforgás: lupinus (zöldtrágyául), rozs (trágyázva phosphorsav és káli) és zab, sok helyen (péld. Szilézsiában), könnyű homoktalajon nitrogéntrágya nélkül is igen jó eredménnyel alkalmaztatik. Ez eset-

hen a két gabona 1/4 H-ra minte levegőből származó. 4. Valamely lupinust vetnek, trágyázatik is, és tősen egyforma keszálásra egy mitük is, az a nitrogénre rug. t göből származhat. A talajt. m tápláló-anvagok t ják ki keilképet. A talajban gok legnagyobb zen oldhatók. H gazda figyelme elmállását s iv. telt előmozdít. zés, márgázás, m kélyen és mlyen növények és bálk állótrágya vagy közölni. Trágyázás tást figyelembe v. nök: állati trá (zöldtrágya) és m ványi trágyások. szén szabatos ug foszadható. A t. zöldrágától elt. káb esetben v. homlokfalajon: d. trágyát a mester. Egy mmás lótrágya minteg istállótrágyában phosphorsav. 6. 3 ha ezt mestersé. akkor kerülne. 5 klg nitrogén 2.6 „ phospho 6.3 „ káli 8.0 „ mész.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

Egy mmás séség trágyával t. Ha még a szára humus becsét, be állattartás, takar által a legolcsóbb ha azt okszerűen óvjuk, mit eisztes tés, meghordás fö. kősen tartás áll. tünk. A mestersé. tulmagas ára te csak különleges. tognosultságuk.

... a két gabonatermésben lévő nitrogén, mely 1/4 H/a-ra mintegy 186 hg-ot tesz ki, csak a levegőtől származhatott.

A talaj nitrogénje javítása.

A talajt, mint főleg az ásványi növény-tápláló-anyagok tárházát, csak ritkán használják ki kellékepen a gazdák.

A talajban lehető növényi tápláló-anyagok legnagyobb részét oldhatlanok vagy nehezen oldhatók. Hogy ezeket hasznosítsuk, a gazda figyelme oda irányuljon, hogy a talaj elmozdítását a tápláló-anyagok oldhatóságát előmozdítsa, melyet a táplálék, meszesítés, márgázás, mely porbanítás, ugarodás, sekélyen és mélyen gyökerező, továbbá leveles-növények és kalászosok felváltva művelése, istállótrágya vagy zöldtrágyázás által lehet eszközölni.

Trágyázás tekintetében az árat s a hatást figyelembe véve, meg kell különböztetnünk: állati trágyát (ganéj), növényi trágyát (zöldtrágya) és mesterséges trágyát (főleg ásványi trágyasók). Ezen meghatározás nem egészen szabatos ugyan, de azért lényegében elfogadható. A további tárgyalást illetően a zöldtrágyától eltekinthetünk, mert ez csak ritkán esetben van indokoltva humus-szegény homoktalajon; de hasonlóan össze az állati trágyát a mesterségesrel és számítsunk.

Egy mmáza mérsékeltan korhadt istállótrágya mintegy 30 krajczárba kerül: 100 istállótrágyában van 5 kg. nitrogén, 2.6 kg. foszorsav, 6.3 kg. káli és 8.0 kg. mész; ha ezt mesterséges trágyával akarjuk pótolni, akkor kerülne

Table with 3 columns: Nitrogen, Phosphorus, Potassium, and Lime. Rows show amounts for 5 kg, 2.6 kg, 6.3 kg, and 8.0 kg, and a total for 632 krajczár.

Egy mmáza istállótrágya pótlása mesterséges trágyával tehát 63 krajczárba kerülne. Ha még a száraz szalmához főlbecsöljük a humus-besét, he kell látnunk, hogy kiterjedt állattartás, takarmánytermelés és beszerzése által a legelőszobán termelhető trágya, főleg ha azt okszerűen kezeljük a veszteségektől óvjuk, mit eínpsszel vagy káinálval való behintés, meghordás földdel, összetiportatás és vírköszön tartás által legelőszobában eszközölhetünk. A mesterséges trágyaszereket a nitrogén-tulmagas ára teszi drágává; ezeknek tehát csak különleges esetekben van meg a teljes togoaltságuk.

Helyi hírek. Jön a tavasz! Tehát a medve nem ment vissza újabb alvás végett odújába a gyertyaszentelés ünnepén s ez annyit is jelent, hogy nem lesz többé tél, jön a tavasz. A tenyeres talpas időjósok különben már más is csatlakozott, a kis katicza bogár, mely elsőnek buvik ki a tavaszi melegre. Az apró rovarokból többet láttunk tegnap a mint futkároztak a verőfényen. E mellett a mező is kezd szint nyerni a csaknem márciusi időjárásról s messziről nézve a fü eleven pázsítként terül.

Különös szeszélye ez az idő a természetnek, melytől azonban félni lehet, hogy legrosszabb következményeket von maga után. Ugy járunk majd vele, miként számos esetben megtörtént hogy februárban volt a tavasz s áprilban lesz a tél!

A felolvasó kör megalakítása tárgyában tegnap volt a második nagyobb körü értekezlet s ez alkalommal a közgyűlés által kiküldött hetes bizottság alapszabály javaslata lett előterjesztve, mely Csiky Lajos, Domokos Kálmán és még többeknek felfogadtatt. — Az elfogadott alapszabályok a miniszteriumhoz felterjesztettek. A gyűlés, ezután — melyben Szűcs István kir. törv. bíró elnököl — 12 óra előtt befejeztett.

Népesedés. A múlt heti népesedési viszonyokról, a következő hivatalos adatokat közöljük. Született a) a ref. falvák között 17 fiú (5 törvénytelen, 3 halva született), 13 nő (3 törvénytelen 1 halva született) a szülőterek száma 30. — b) az ágostai hitv. közt született 1 fiú; c) a római kat. hitv. egyházban született 4 leány (1 törvénytelen); d) az izr. statusquo hitközségben 2 fiú. A születettek összes száma 37. — Elhalt ugyanazon idő alatt 30 gyermek, még pedig fi: 18, nő: 12. — Öt éven alóli gyermek elhalt: 17. Vörhenyben 2 gyermek hunyt el.

Színház. Szombaton, Orley Flóra k. a. jutalomjátékúal „Tempefői” került színre másodikor. Az előadás — természetesen — gyorsabb, összefüggőbb volt, mint először s ezáltal az összbenyomás sokat tett. — A nézőteret zsufozásig megtöltő közönség Orley Flóra k. a-t perczekig tartó tppsal és éljenekkel fogadta; a zsinórpadlásról két szép koszoru ereszkedett le. Az egyik koszoru szalagján „Orley Flóra k. a. Debreczen közönsége” felirat volt olvasható, a másiktól sötét-vörös atlasz szövet hullt alá; a zenekarból három bokréta nyújtottak fel. A jutalmazott az egész estén át lelkes kiténtések tárgyát képezte. — Vasárnap a „Nagy-

apó” igen jól sikerült előadását nézte végig az álarcos bál daczára is szép számú közönség. Halmainé asszony és Kis Mihály gyújtottak s a hölgyzereplők közül még Krencsányiné (Rafaela) és Foltényiné asszonyok (Boitine) jó betöltötték szerepeiket. Németh József ur kedélyes alakítása a czimszerepben, Nyilasszi ur a naturalisztikus zenemű kacagató s valóban pompás tréfájával, Rónaszéki ur (Nagy Jancsi) kit a taps és kacaj vihara kísért játékában. A boji ur mint Esztrár, Boros ur, mint a tódítás szerepével megbízott hajdu, Ditrói mint Bojti, Fenyéri ur mint paraszt bíró sat. — osztoztak az eset sikerében.

A kis toloncz. Hogy mennyi és hányféle szomorú történet foly le az életben, talán mi sem igazolja inkább, mint a rendőrség naplója. Mennyi szívzavó, mennyi borzalmas eset van azokban feljegyezve. Most csak egyet említnék fel. Egy námasi asszonyt egy évre ittél el a törvénytől. Miért? Bűné volt, hogy lopott, mert éhezett s anyja volt, kitől két gyermek unszolta azt a drága szükséges tápszert, a minek a neve — kenyér. A kir. ügyesség beidézte, hogy büntetését töltse le. A nő be is jött 2 gyermekével. Ő maga bement a börtönbe; a két gyermek, a visszataszításig rondságban fentregők, a kórházba vitettek. Az egyik mint beteg ott maradt gyógykezelés alatt, a másik, az 5 éves Hamari Zsófi, kit Jobbágy János kórházi biztos saját költségén felöltöztetett, csinos ruhával ellátott, mint toloncz vitétké. Nánásra, hogy gondozza őt a város előjárósága. A kis toloncz, felöltözve csinosan és tisztán, kedves csevegésével a legjobb benyomást teszi az emberre. A kórházi biztos ellátta a kis szerencsétlent utrayalóval s ma délután eltávozott szülőhelyére. Most már igazán árva e kis toloncz s vajjon ha tanítója a tízparancsolatból tanítani fogja neki, hogy tiszteld apádat s anyádat, gondol-e arra, hogy ez utóbbi a börtönben szenvedő büntetését, a miért — lopott érettek. Bizony, szomorú kép!

A nagy „T” Nagyváradon találja ki a maga leghangzatosabb címét. Legújabb beszédekének címe: „A kik magukat ölik meg!” Brr! borsózik az ember háta már magától a címtől is. Hátha még elkellene olvasni! Csak hogy az ilyen boldogbaval táplálkozók volnának azok, „a kik magukat ölik meg.”

Kertilak feltörés. Huzly Károly katonok-prépost ur kerti lakát ismét feltörték s az ott talált különböző ezüsttűmök s finom borokat elvitte a tettes, ki úgy látszik, nagyon ismerős volt a helyvel, mert igen ügyesen végezte dolgát. A gyanu csakis a háznál járatos egyénre hárulnik.

Az „alföldi takarékpénztár” részvénytársaság Debreczenben, tegnap tartott évi rendes közgyűlése az igazgatóság által ajánlatba hozott nyereség felosztást elfogadta és ennek folytán az 1883 évre szóló szelvényeket mai naptól kezdve 7 frttal beváltandja. — Debreczen 1884. február 11. Az igazgatóság.

Hymen. A mbrózy Márton h-bőszörményi jegyző jegyet váltott Szász Etelka kisasszonnyal Nagyváradon.

A kölcsönös segélyző-egylet második befejezési hete is elmúlt, melynek eredménye nagyon kielégítő volt. Ujabbán mintegy 1000 frt gyűlt össze ugy, hogy az egyiel vagyonra már a 2000 frtot meghaladja. Összesen 525 tag váltotta ki a könyveket s még igen sokan vannak, kik hátralekban vannak. Uj tagok csak még két hétet tartva vétettek föl. Büntetési krajczár fizetése nélkül. A később jelentkezőknek a büntetési krajczárokat február 2-ika óta kell megfizetni. Kölcsönökre előjegyezni lehet szerdán s pénteken 3—4 ig a bankhelyiség igazgatósági szobájában.

A helybeli 1848-49-ki honvédek egyletének közgyűlése tegnap délelőtt tartott meg a Széchenyi utcai Degenfeld házban. A bajtársak szép érdeklődése mellett. A gyűlést Beke Mihály elnök nyitotta meg. Sebes György érdemekben gazdag bajnoktárs ur lett a Debreczenből eltávozott Mészáros L. helyébe alelnökknek megválasztva egyhangulag. A szorosán vett helügyek elintézése után szóba jött, hogy a debreczeni honvéd-egylet kebelébe a budapesti régi honvéd-segélyző egylet mintájára egy d n s e g é l y z ő e g y l e t állítsák fel. A módokat megállapítására 13 tagu bizottság választottat s a munkálatok elkészülte után új értekezlet fog egybeihvatni.

Az agy barozok eme tanácskozásában előfordult az emlék gyantát felállított 13 honvédruha darabok kijavítása s némely tárgyaknak uibóli beszerzése. De honnan, mikor nincsen tőkéje s ami pár garasa van, az nem elég. Határozatba ment: Hogy a mártiusi 15-dikét tánczvizsgálommal fogja egybekötni az egylet pénztára javára. A további módokat elintézésével a most megválasztott alelnök s még 12 választott tag lett megbizva. Határozatba ment a város területén még elő honvédek név összeírásával egy formális emlékszerű nevtárat adni ki, melylyel a két elnökség lett megbizva.

Az árváknak. Josinczy báróné 5 irtot kegyeskedett ajándékozni Tiszay Iza árva leány számára, mely összeget a mai nap a nagy takarékpénztárba, számára betettem. Az árvaház részére pedig 1 fazék zsirt adott a fentebbi urnó, Sik Lajosné urnó sziatén 1 fazék zsirt, hurkát és sertészsirt küldött. Fogadják érte az árvák nevében hálás köszönetemet. Kacsokicsné.

A kollegiumi lefoglalt dohány még mindig füstölög. A közönség, mely bizonyára nem azért haragszik a finanszokra, mivel az államkincstár u. n. érdekeit őrzi, hanem haragszik reá kíméletlen s embertelen fellépésekért, melyeknek méltó párja volt a kollegiumi dúlás és azért, mivel valóban a magyarra nézve oly utálatos k é m k e d é s megjutalmazásával demoralizálólag hat a népre. Az ifjuságot pedig nem jó virtuskodásra kénszeríteni. Egy kis tapintatosság különben sokat letörne egy-egy kellemetlen foglalkozás ebből. Ily kellemetlen foglalkozás néha a hírlapírás is, melylyel a publikum ugy van, mint az anyóssal: Szereti, a mig dicsér és nyajaskodik, de tűzokádó sárkánynak tekintti, mihelyest morgoni kezd. Így értesülünk arról, hogy Beer Kálmán urra vonatkozólag, a kollegiumi botránnyról szóló cikünkben többen bántalmask találtak a „Görgey-Nagy Sándor”-féle hasonlatot, holott ezzel eszünk ágában se volt a t. alkápitány ur személyét sérteni s az egésznek inkább csak tréfás élt óhajtottunk tulajdonítani, mert a dohány guillotin szállítású szuronys hadsereg csakugyan komikus benyomást gyakorolt.

Foltényi Vilmos, szintársulatunk és a hazai színművészet kiválóan derék tagjának, közelebb lesz jutalomjátéka s ez alkalomból színe fog kerülni az „Aggteleki barlang” színmű rég nem látott kitérdő darab, melynek szerep díszletei is kiválóan megérdemlik a megnevezést. — Foltényi Vilmos csaknem negyedszázad óta működik Debreczen színpadán s hisszük, hogy az őt ismerő és szerető közönség mint mindig egy most is kimutatja s derék színművészt íránt a megérdemelt erkölcsi és anyagi elismerést.

Gyászír. Tóth Ferenc főiskolai tanár szép reményekre jogosító fia Gyula a múlt éjjel 22 éves korában elhunyt. A boldogult temetése holnap délután lesz a péterfia-utcai háztól. Beke és áldás poraira! ...

A színházról. Szilávy Viktor, a nagyváradi színművi bizottság tagja, városunkban időzőtől s több előadást végig nézett; a legnagyobb meglepéssel távozott el ma haza. Krencsányi ma átakart utazni Nagyváradra, de szembaj miatt kénytelen szobában maradni. — Ujházy Ede e hó végével vendégzereplni fog színpadunkon. Örömmel üdvözlöljük a jeles művészt, ki városunk színtelét. — A Sakszpiri darabok közül közelebb Julius Cesar fog színe kerülni. — A „Fatinitza” című operette a jövő héten adatik, a czimszerepben Orley Flóra k. a.-nyal.

Megfejtés. Lapunknak f. hó 2. sakkalányát utólag mefejtették Szentgyörgyi Kálmán és Láng József (Nádudvar) ki elnyerte a jutalmat is. Megfejtése a következő: Sirom. Hogyha én majd meghalok, Nem leszen köz siromom. Egy kis fejfa lesz a jel, A hova teszik porom. De ha megkövül a kin, mely most elhat lelkemig; Alacsony sirom fölött Pyramid emelkedik. Petőfi.

Szombati számrevényünk megfejtői: Szathmáry Károly, Olgyácska, „N. N.” Cserecsnyés Róza, ifj. Uri Mihály, ifj. Uri Mihályné, Pérczy Sándor. Ajánkozás. Egy tapasztalt tanító, ki több nagy uri családnál, mint nevelő működött, német és francia nyelvből oktattat kíván adni mérsékelt díj mellett. Bővebb értesítést nyerhető Zicherman H. intézetében.

lyeknek méltó párja volt a kollegiumi dúlás és azért, mivel valóban a magyarra nézve oly utálatos k é m k e d é s megjutalmazásával demoralizálólag hat a népre. Az ifjuságot pedig nem jó virtuskodásra kénszeríteni. Egy kis tapintatosság különben sokat letörne egy-egy kellemetlen foglalkozás ebből. Ily kellemetlen foglalkozás néha a hírlapírás is, melylyel a publikum ugy van, mint az anyóssal: Szereti, a mig dicsér és nyajaskodik, de tűzokádó sárkánynak tekintti, mihelyest morgoni kezd. Így értesülünk arról, hogy Beer Kálmán urra vonatkozólag, a kollegiumi botránnyról szóló cikünkben többen bántalmask találtak a „Görgey-Nagy Sándor”-féle hasonlatot, holott ezzel eszünk ágában se volt a t. alkápitány ur személyét sérteni s az egésznek inkább csak tréfás élt óhajtottunk tulajdonítani, mert a dohány guillotin szállítású szuronys hadsereg csakugyan komikus benyomást gyakorolt.

Foltényi Vilmos, szintársulatunk és a hazai színművészet kiválóan derék tagjának, közelebb lesz jutalomjátéka s ez alkalomból színe fog kerülni az „Aggteleki barlang” színmű rég nem látott kitérdő darab, melynek szerep díszletei is kiválóan megérdemlik a megnevezést. — Foltényi Vilmos csaknem negyedszázad óta működik Debreczen színpadán s hisszük, hogy az őt ismerő és szerető közönség mint mindig egy most is kimutatja s derék színművészt íránt a megérdemelt erkölcsi és anyagi elismerést.

Gyászír. Tóth Ferenc főiskolai tanár szép reményekre jogosító fia Gyula a múlt éjjel 22 éves korában elhunyt. A boldogult temetése holnap délután lesz a péterfia-utcai háztól. Beke és áldás poraira! ...

A színházról. Szilávy Viktor, a nagyváradi színművi bizottság tagja, városunkban időzőtől s több előadást végig nézett; a legnagyobb meglepéssel távozott el ma haza. Krencsányi ma átakart utazni Nagyváradra, de szembaj miatt kénytelen szobában maradni. — Ujházy Ede e hó végével vendégzereplni fog színpadunkon. Örömmel üdvözlöljük a jeles művészt, ki városunk színtelét. — A Sakszpiri darabok közül közelebb Julius Cesar fog színe kerülni. — A „Fatinitza” című operette a jövő héten adatik, a czimszerepben Orley Flóra k. a.-nyal.

Megfejtés. Lapunknak f. hó 2. sakkalányát utólag mefejtették Szentgyörgyi Kálmán és Láng József (Nádudvar) ki elnyerte a jutalmat is. Megfejtése a következő: Sirom. Hogyha én majd meghalok, Nem leszen köz siromom. Egy kis fejfa lesz a jel, A hova teszik porom. De ha megkövül a kin, mely most elhat lelkemig; Alacsony sirom fölött Pyramid emelkedik. Petőfi.

Szombati számrevényünk megfejtői: Szathmáry Károly, Olgyácska, „N. N.” Cserecsnyés Róza, ifj. Uri Mihály, ifj. Uri Mihályné, Pérczy Sándor. Ajánkozás. Egy tapasztalt tanító, ki több nagy uri családnál, mint nevelő működött, német és francia nyelvből oktattat kíván adni mérsékelt díj mellett. Bővebb értesítést nyerhető Zicherman H. intézetében.

Hazánk s a külföld. Kivételés állapot Bécsben. A Theobald utcai fegyházba, mely különben védelmi állapota van helyezve és egy zászlóalj mernöki csapata által tartatik megszállva, naponta hoznak be gyanus egynekét, a kik egy ugyanazon módú revolverekkel, stilettekkel, dynamit-szelencékkel és tásakkal vannak rendszerezen felszerelve. Ugy látszik tehát, hogy a rendőrség csakugyan egy szervezett anarchista-mozgalomnak van nyomában. A kivételés rendszabályokhoz hozzájárult most a legeszesleg-szükségesebb: a rendőr-közégek megszaporítása. A kivételés rendszabályok által pouvoirja tán több is van a kormányban, mint a mennyi kell; de a hatalom használatára közege nem volt elég. Most megszaporítják a bécsi rendőrség közel 400 emberrel.

Döghúst ettek. A nagyváradi kapitányi hivatal 100—100 frt pénzbírsággal és 10 napi fogsággal büntette ama peczereket kik pár hó előtt, a földből kiásott döghússal táplálkoztak.

Halálózások. Bach Ede báró, a volt miniszter fiére, egykori erdélyi kormányzó, mint Bécsből jelentik tegnap reggel agyszélhűdés következtében elhunyt.

Hogyan végzik ki Spangóákat? A „Jogt. Közl.” utolsó számában a szakemberek figyelmét felhivta azon körülményre, hogy a kir. kuriának itelete, a mennyiben Bercecs és társai kivégeztetésének sorrendjét állapítja meg, törvényellenes, mert a halálbüntetés tiltott sulyosbítástát szabja ki. A „Magy. Ig. ügy.” ezen váddal szemben a főváros egyik jeles büntető jogásza által védelmezteti a pedéres rendelkezést. A cikket ezt is mondja: „Nem is képez e végignézés sulyosbítást, mert hisz ezen sulyosbításnak a zítélet végrehajtásánál jelenlevő hivatalos személyek és tanuk alávetvék.” Csak azt a kis különbséget fejejtí el a jeles jogász, — írja a „P. N.” — hogy e hivatalnokok és tanuk nem azért s nem azon érzelmelemmel és a procedurát, hogy azután — rájuk is kerülni a sors...

A Tisza árad. A Tisza folyón, mióta megtisztult a jégtől, nem csak Szegeden, hanem az egész felső menten jelentékeny áradás állott be. A folyó Szegeden az utolsó 10—12 nap alatt teljes méternyit emelkedett, úgy hogy a vízszin az 1.90 métert érte el.

hen a két gabonatermésben lévő nitrogén, mely 1/4 H/a-ra mintegy 186 hg-ot tesz ki, csak a levegőtől származhatott.

A talajban lehető növényi tápláló-anyagok legnagyobb részét oldhatlanok vagy nehezen oldhatók. Hogy ezeket hasznosítsuk, a gazda figyelme oda irányuljon, hogy a talaj elmozdítását a tápláló-anyagok oldhatóságát előmozdítsa, melyet a táplálék, meszesítés, márgázás, mely porbanítás, ugarodás, sekélyen és mélyen gyökerező, továbbá leveles-növények és kalászosok felváltva művelése, istállótrágya vagy zöldtrágyázás által lehet eszközölni.

Trágyázás tekintetében az árat s a hatást figyelembe véve, meg kell különböztetnünk: állati trágyát (ganéj), növényi trágyát (zöldtrágya) és mesterséges trágyát (főleg ásványi trágyasók). Ezen meghatározás nem egészen szabatos ugyan, de azért lényegében elfogadható. A további tárgyalást illetően a zöldtrágyától eltekinthetünk, mert ez csak ritkán esetben van indokoltva humus-szegény homoktalajon; de hasonlóan össze az állati trágyát a mesterségesrel és számítsunk.

Egy mmáza mérsékeltan korhadt istállótrágya mintegy 30 krajczárba kerül: 100 istállótrágyában van 5 kg. nitrogén, 2.6 kg. foszorsav, 6.3 kg. káli és 8.0 kg. mész; ha ezt mesterséges trágyával akarjuk pótolni, akkor kerülne

Table with 3 columns: Nitrogen, Phosphorus, Potassium, and Lime. Rows show amounts for 5 kg, 2.6 kg, 6.3 kg, and 8.0 kg, and a total for 632 krajczár.

Egy mmáza istállótrágya pótlása mesterséges trágyával tehát 63 krajczárba kerülne. Ha még a száraz szalmához főlbecsöljük a humus-besét, he kell látnunk, hogy kiterjedt állattartás, takarmánytermelés és beszerzése által a legelőszobán termelhető trágya, főleg ha azt okszerűen kezeljük a veszteségektől óvjuk, mit eínpsszel vagy káinálval való behintés, meghordás földdel, összetiportatás és vírköszön tartás által legelőszobában eszközölhetünk. A mesterséges trágyaszereket a nitrogén-tulmagas ára teszi drágává; ezeknek tehát csak különleges esetekben van meg a teljes togoaltságuk.

Helyi hírek. Jön a tavasz! Tehát a medve nem ment vissza újabb alvás végett odújába a gyertyaszentelés ünnepén s ez annyit is jelent, hogy nem lesz többé tél, jön a tavasz. A tenyeres talpas időjósok különben már más is csatlakozott, a kis katicza bogár, mely elsőnek buvik ki a tavaszi melegre. Az apró rovarokból többet láttunk tegnap a mint futkároztak a verőfényen. E mellett a mező is kezd szint nyerni a csaknem márciusi időjárásról s messziről nézve a fü eleven pázsítként terül.

Különös szeszélye ez az idő a természetnek, melytől azonban félni lehet, hogy legrosszabb következményeket von maga után. Ugy járunk majd vele, miként számos esetben megtörtént hogy februárban volt a tavasz s áprilban lesz a tél!

A felolvasó kör megalakítása tárgyában tegnap volt a második nagyobb körü értekezlet s ez alkalommal a közgyűlés által kiküldött hetes bizottság alapszabály javaslata lett előterjesztve, mely Csiky Lajos, Domokos Kálmán és még többeknek felfogadtatt. — Az elfogadott alapszabályok a miniszteriumhoz felterjesztettek. A gyűlés, ezután — melyben Szűcs István kir. törv. bíró elnököl — 12 óra előtt befejeztett.

Népesedés. A múlt heti népesedési viszonyokról, a következő hivatalos adatokat közöljük. Született a) a ref. falvák között 17 fiú (5 törvénytelen, 3 halva született), 13 nő (3 törvénytelen 1 halva született) a szülőterek száma 30. — b) az ágostai hitv. közt született 1 fiú; c) a római kat. hitv. egyházban született 4 leány (1 törvénytelen); d) az izr. statusquo hitközségben 2 fiú. A születettek összes száma 37. — Elhalt ugyanazon idő alatt 30 gyermek, még pedig fi: 18, nő: 12. — Öt éven alóli gyermek elhalt: 17. Vörhenyben 2 gyermek hunyt el.

Színház. Szombaton, Orley Flóra k. a. jutalomjátékúal „Tempefői” került színre másodikor. Az előadás — természetesen — gyorsabb, összefüggőbb volt, mint először s ezáltal az összbenyomás sokat tett. — A nézőteret zsufozásig megtöltő közönség Orley Flóra k. a-t perczekig tartó tppsal és éljenekkel fogadta; a zsinórpadlásról két szép koszoru ereszkedett le. Az egyik koszoru szalagján „Orley Flóra k. a. Debreczen közönsége” felirat volt olvasható, a másiktól sötét-vörös atlasz szövet hullt alá; a zenekarból három bokréta nyújtottak fel. A jutalmazott az egész estén át lelkes kiténtések tárgyát képezte. — Vasárnap a „Nagy-

lyeknek méltó párja volt a kollegiumi dúlás és azért, mivel valóban a magyarra nézve oly utálatos k é m k e d é s megjutalmazásával demoralizálólag hat a népre. Az ifjuságot pedig nem jó virtuskodásra kénszeríteni. Egy kis tapintatosság különben sokat letörne egy-egy kellemetlen foglalkozás ebből. Ily kellemetlen foglalkozás néha a hírlapírás is, melylyel a publikum ugy van, mint az anyóssal: Szereti, a mig dicsér és nyajaskodik, de tűzokádó sárkánynak tekintti, mihelyest morgoni kezd. Így értesülünk arról, hogy Beer Kálmán urra vonatkozólag, a kollegiumi botránnyról szóló cikünkben többen bántalmask találtak a „Görgey-Nagy Sándor”-féle hasonlatot, holott ezzel eszünk ágában se volt a t. alkápitány ur személyét sérteni s az egésznek inkább csak tréfás élt óhajtottunk tulajdonítani, mert a dohány guillotin szállítású szuronys hadsereg csakugyan komikus benyomást gyakorolt.

Foltényi Vilmos, szintársulatunk és a hazai színművészet kiválóan derék tagjának, közelebb lesz jutalomjátéka s ez alkalomból színe fog kerülni az „Aggteleki barlang” színmű rég nem látott kitérdő darab, melynek szerep díszletei is kiválóan megérdemlik a megnevezést. — Foltényi Vilmos csaknem negyedszázad óta működik Debreczen színpadán s hisszük, hogy az őt ismerő és szerető közönség mint mindig egy most is kimutatja s derék színművészt íránt a megérdemelt erkölcsi és anyagi elismerést.

Gyászír. Tóth Ferenc főiskolai tanár szép reményekre jogosító fia Gyula a múlt éjjel 22 éves korában elhunyt. A boldogult temetése holnap délután lesz a péterfia-utcai háztól. Beke és áldás poraira! ...

A színházról. Szilávy Viktor, a nagyváradi színművi bizottság tagja, városunkban időzőtől s több előadást végig nézett; a legnagyobb meglepéssel távozott el ma haza. Krencsányi ma átakart utazni Nagyváradra, de szembaj miatt kénytelen szobában maradni. — Ujházy Ede e hó végével vendégzereplni fog színpadunkon. Örömmel üdvözlöljük a jeles művészt, ki városunk színtelét. — A Sakszpiri darabok közül közelebb Julius Cesar fog színe kerülni. — A „Fatinitza” című operette a jövő héten adatik, a czimszerepben Orley Flóra k. a.-nyal.

Megfejtés. Lapunknak f. hó 2. sakkalányát utólag mefejtették Szentgyörgyi Kálmán és Láng József (Nádudvar) ki elnyerte a jutalmat is. Megfejtése a következő: Sirom. Hogyha én majd meghalok, Nem leszen köz siromom. Egy kis fejfa lesz a jel, A hova teszik porom. De ha megkövül a kin, mely most elhat lelkemig; Alacsony sirom fölött Pyramid emelkedik. Petőfi.

lyeknek méltó párja volt a kollegiumi dúlás és azért, mivel valóban a magyarra nézve oly utálatos k é m k e d é s megjutalmazásával demoralizálólag hat a népre. Az ifjuságot pedig nem jó virtuskodásra kénszeríteni. Egy kis tapintatosság különben sokat letörne egy-egy kellemetlen foglalkozás ebből. Ily kellemetlen foglalkozás néha a hírlapírás is, melylyel a publikum ugy van, mint az anyóssal: Szereti, a mig dicsér és nyajaskodik, de tűzokádó sárkánynak tekintti, mihelyest morgoni kezd. Így értesülünk arról, hogy Beer Kálmán urra vonatkozólag, a kollegiumi botránnyról szóló cikünkben többen bántalmask találtak a „Görgey-Nagy Sándor”-féle hasonlatot, holott ezzel eszünk ágában se volt a t. alkápitány ur személyét sérteni s az egésznek inkább csak tréfás élt óhajtottunk tulajdonítani, mert a dohány guillotin szállítású szuronys hadsereg csakugyan komikus benyomást gyakorolt.

Foltényi Vilmos, szintársulatunk és a hazai színművészet kiválóan derék tagjának, közelebb lesz jutalomjátéka s ez alkalomból színe fog kerülni az „Aggteleki barlang” színmű rég nem látott kitérdő darab, melynek szerep díszletei is kiválóan megérdemlik a megnevezést. — Foltényi Vilmos csaknem negyedszázad óta működik Debreczen színpadán s hisszük, hogy az őt ismerő és szerető közönség mint mindig egy most is kimutatja s derék színművészt íránt a megérdemelt erkölcsi és anyagi elismerést.

Gyászír. Tóth Ferenc főiskolai tanár szép reményekre jogosító fia Gyula a múlt éjjel 22 éves korában elhunyt. A boldogult temetése holnap délután lesz a péterfia-utcai háztól. Beke és áldás poraira! ...

A színházról. Szilávy Viktor, a nagyváradi színművi bizottság tagja, városunkban időzőtől s több előadást végig nézett; a legnagyobb meglepéssel távozott el ma haza. Krencsányi ma átakart utazni Nagyváradra, de szembaj miatt kénytelen szobában maradni. — Ujházy Ede e hó végével vendégzereplni fog színpadunkon. Örömmel üdvözlöljük a jeles művészt, ki városunk színtelét. — A Sakszpiri darabok közül közelebb Julius Cesar fog színe kerülni. — A „Fatinitza” című operette a jövő héten adatik, a czimszerepben Orley Flóra k. a.-nyal.

Megfejtés. Lapunknak f. hó 2. sakkalányát utólag mefejtették Szentgyörgyi Kálmán és Láng József (Nádudvar) ki elnyerte a jutalmat is. Megfejtése a következő: Sirom. Hogyha én majd meghalok, Nem leszen köz siromom. Egy kis fejfa lesz a jel, A hova teszik porom. De ha megkövül a kin, mely most elhat lelkemig; Alacsony sirom fölött Pyramid emelkedik. Petőfi.

Szombati számrevényünk megfejtői: Szathmáry Károly, Olgyácska, „N. N.” Cserecsnyés Róza, ifj. Uri Mihály, ifj. Uri Mihályné, Pérczy Sándor. Ajánkozás. Egy tapasztalt tanító, ki több nagy uri családnál, mint nevelő működött, német és francia nyelvből oktattat kíván adni mérsékelt díj mellett. Bővebb értesítést nyerhető Zicherman H. intézetében.

Hazánk s a külföld. Kivételés állapot Bécsben. A Theobald utcai fegyházba, mely különben védelmi állapota van helyezve és egy zászlóalj mernöki csapata által tartatik megszállva, naponta hoznak be gyanus egynekét, a kik egy ugyanazon módú revolverekkel, stilettekkel, dynamit-szelencékkel és tásakkal vannak rendszerezen felszerelve. Ugy látszik tehát, hogy a rendőrség csakugyan egy szervezett anarchista-mozgalomnak van nyomában. A kivételés rendszabályokhoz hozzájárult most a legeszesleg-szükségesebb: a rendőr-közégek megszaporítása. A kivételés rendszabályok által pouvoirja tán több is van a kormányban, mint a mennyi kell; de a hatalom használatára közege nem volt elég. Most megszaporítják a bécsi rendőrség közel 400 emberrel.

Döghúst ettek. A nagyváradi kapitányi hivatal 100—100 frt pénzbírsággal és 10 napi fogsággal büntette ama peczereket kik pár hó előtt, a földből kiásott döghússal táplálkoztak.

Halálózások. Bach Ede báró, a volt miniszter fiére, egykori erdélyi kormányzó, mint Bécsből jelentik tegnap reggel agyszélhűdés következtében elhunyt.

Hogyan végzik ki Spangóákat? A „Jogt. Közl.” utolsó számában a szakemberek figyelmét felhivta azon körülményre, hogy a kir. kuriának itelete, a mennyiben Bercecs és társai kivégeztetésének sorrendjét állapítja meg, törvényellenes, mert a halálbüntetés tiltott sulyosbítástát szabja ki. A „Magy. Ig. ügy.” ezen váddal szemben a főváros egyik jeles büntető jogásza által védelmezteti a pedéres rendelkezést. A cikket ezt is mondja: „Nem is képez e végignézés sulyosbítást, mert hisz ezen sulyosbításnak a zítélet végrehajtásánál jelenlevő hivatalos személyek és

Gyötrő köhögés,
tüdő- és gyomor-betegségek meggyógyítva
 a HOFF JÁNOS-féle malátakivonat-egészségi söre által. Bécs. Graben.
 Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönet

egy meggyógyult beteg, kiről már barátai egészen lemondtak, meggyógyítva a Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sörrel. A torok-, mell-, gyomor- és tüdő-bajok ezen valódi kincsben rejő becses tulajdonok által teljesen eltávolítottak.

Tekintetes ur!
 Corabia, febr. 22.

Miután már az 1876-ik évtől igen beteges voltam s daczára a leggondosabb ápolás s számtalan gyógyszer használatának állapotom mind rosszabbra fordult volna, oly annyira, miszerint barátaim már csak mint halottat tekintettek, az egyik hírlap hirdetésményi rovatában megpillantottam az ön felülmúlhatlan malátakivonat-egészségi sörét a maláta mell-cukorkákkal együtt. Azonnal mindjárt két egymásutáni szállítmányt rendeltem meg ön malátakivonat söréből, mind-egyiket 58 palackjával a hozzávaló maláta-cukorkákkal együtt, a hatás meglepő volt. Már a legelső szállítmány elfogyasztása után teljesen helyre voltam állítva, a második már tökéletesen meggyógyított. Azonban a tulságos erőfeszítések, s a gyakori meghűlések következtében ujlag ismét az előbbeni állapotba jutottam s ennél fogva kérek az idecsatolt 10 frtért posta fordultával malátasört és cukorkát, testvérbátyám Stark Ferenczet is megbízom Bécsben, számomra a legelső hajóval még 50 palack sörnek megküldésével.

Legmélyebb köszönetem mellett maradtam mély tisztelettel

Stark Antal

Gőzmalom tulajdonos, Corabián, Románia.

Magas elismerőiratok.

„Ezen kitünő italt mindenkor a legnagyobb sikerrel használtam. Koppenhága, Leuning, igazságügym.

Császárok, királyok és hercegek magas elismerőiratai a Hoff János-féle malátagyártmányokért.

1. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata, Ferencz József osztrák császár: „örömmel tüntetem önt ki.“ A szász király: királyi anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.“ A meklenburg-verg hercege, „elismerésemet.“

Óvás!

Csak valódi Hoff János-féle, a cs. kir. kereskedelmi törvényszék által Ausztriában és Magyarországra a eljegyezett védjeggyel (a feltaláló arcképe) ellátott malátakivonatokat kell kéri, mások nem valódi készítményei. A Hoff János-féle malátakivonatokat valódi készítés módja, ennek következtében — az orvosok nyilatkozata szerint — az egészségre nagyon ártalmas hatást gyakorolhatnak. (A valódi Hoff János-féle malátakivonatokat kék papírba vannak csomagolva.)

Árak: Malátakivonat egészségi sör 13 pal. 7 fr. 26 r. 28 pal. 15 frt 60 kr. 58 pal. 30.—frt. 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 fr. 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr., II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr., ki o 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. **Maláta cukorkák** I. zacsok 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üvegcse 1 frt 12, kisebb 70 kr. — **Gyermek tápmaláta liszt** 1 frt **Egy maláta fürdő** 80 és 50 kr 2 frton alyl semmi sem szállítottak. Az első valódi Hoff János-féle malátakivonat kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kéreandők.

Raktárak Debreczenben. Csanak József, Rickl J. Z. Geréby Fülöp, továbbá Nyiregyháza. Korányi Imre gyógyszer. Nagy-Váradi: Janky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István. Kaufmann Jakab. N-Bánya: H. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: öz. Weisz Sámuelné. Hajdu-Böszörmény: Lengyel László, valamint minden rendszeres gyógytárban.

Herlandi
KÖTŐ és SPULNI

CZÉRNA.
 Kötő czérna gyári-jegy. Spulni czérna gyári-jegy.

A bécsi és párisi világkiállításnál a legnagyobb díjakkal kitüntetve. Atalánosan kedvelt kitünő minőségénél fogva és kapható az osztrák-magyar birodalom minden kis és nagy kereskedésében.

378. szám.

ÁRJEGYZÉKE
 az „ISTVÁN“ gőzmalom készítményeknek. Saját raktárban.

Árak ausztriai értékben
 Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és apró szemű	100 kiló	20.80
C. Szinte középszerű		19.80
0. Királyliszt		19.80
1. Lángliszt		19.20
2. Montliszt		18.60
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű		17.80
4. 2-od		16.60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű		15.80
6. Szinte 2-od		15.20
7. Közép kenyérliszt 1-ső		14.—
8. Szinte 2-od		13.—
8 1/2. Barna 1-ső		11.20
8 3/4. Szinte 2-od		9.20
9. Lábliszt		7.60
10. Veres liszt		—
11. Finom korpa zsákkal	5.40	
12. Durva korpa zsákkal	4.80	
13. Durva korpa zsákkal	5.20	
14. Durva korpa zsákkal	4.60	
15. Durva korpa zsákkal	4.20	
16. Durva korpa zsákkal	9.60	

Dara és liszt 25 kl. zacskók. 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább Debreczen, 1884. jan. 20.

A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:

A. B. C. O—9 számig 25 és 85 kilo.	
10 11. 12.	50
Sima liszt	75

EREDETI SINGER NEIDLINGER VARRÓGÉPEK

DEBRECZENBEN egyedül a NEW-YORKI Singer-társulat vezérigynöke NEIDLINGER G. által piacz-utca 2145. sz. rendelhetők.

Más nevű varrógép kereskedőknek, helyben, vagy máshol Magyarországon, az eredeti Singer varrógépek elárúsítás végett nem adatnak s mások által a Singer név visszaélésével kereskedésbe hozott gépek csak utánzótt német vagy bécsi gyártmányok.

Gazdasági gépek a téli évadra.

A KROMPACH-HERNÁDI VASGYÁR,

KUKORICZA-MORZSOLÓIT,

u. m. egészen vasból készített ortós morzsolót 40 forintjával. Turner-féle morzsolót szelelővel, fa-állványon 40 forintjával.

Csöves tengeri-darálóit, (kis óriás) erős tölgyfa-állványon, teljesen felszerelve, 58 forintjával.

Francia répa-metsző-gépeit, u. m. kisebb korongos répa-metsző 17 forintjával, nagyobb kupdával ellátott répa-metsző 28 frtjával.

Szecska-vágóit, stb. a legújantósbab árakon.

Minden egyes gép annak elküldése előtt a gyárban megpróbáltatik. A gyár kezkesedik gépi hasznavehetősége és szilárd kivitelezéért.

Megrendelések vagy a gyárhoz Krompachra vagy a gazdasági gépraktárhoz Debreczenben intéendők. A debreczei gépraktáron nagy Péterfián 853. szám alatt nevezett gépek készletben vannak, ott megpróbálhatók, illetőleg megvehetők. Vasöntődjé, zománczóó hutája és gépgyárának egybenemü készítmény-író, ár egyezket kívánatra bérmentesen küld

a Krompach hernádi vasgyár igazgatósága.

Van tüst
 (r. e.)
 szabású par...
 fentebbi mo...
 Apponyi Alb...
 tekintélyű, ré...
 Pál és a köz...
 jellemüket tiz...
 Horánszky Ná...
 erkölcsileg n...
 jóformán pul...
 vészes jelsza...
 kormánypart...
 jának meredő...
 A mérsék...
 fiai azok, a k...
 a mely hely...
 pártnak az a...
 vezérszerep, n...
 ve bizalmi k...
 heves megvit...
 a kormányt, b...
 vető ellenzék...
 mérsékelt ellen...
 csak élt a m...
 keitős oka va...
 lehetőleg lega...
 kellett sikra s...
 donképeni tám...
 magát és embe...
 séges kormány...
 vetelőt forra...
 zett, a kikre...
 rázkódtat...
 sorban a mér...
 gát végig sért...
 megcsufolva...
 séges, sőt bos...
 kelt ellenzék...
 gos, himzett fr...
 nokait, kir. tar...
 ronczait és —
 hübé-urait ne...
 komoly társ...
 És a mérsékelt...
 ki annyi előkel...
 és szellemi erő...
 elvű oroszlan-b...
 ellen, a min...
 csupán legszebb...
 És mégis...
 itt az egész r...
 hogy itt van...
 lett föllépésü...
 — igen-igen...
 ellenzék hatal...
 reánk nézve au...
 ingatta egy gy...
 eddig oly szil...
 erős lökést ka...
 hálythatlannak...
 mély azt, a mi...
 szintén csak fe...
 törekvés elmar...
 jában. De ha n...
 molt pozícióit...
 kotmány várórs...
 mi küzdelmünk...
 győzelműkből re...
 is háramlik eg...
 bástyával. egy...
 megostromolni...
 előnyünk a leg...
 vők, a has...
 egy csárdá...
 folyó elkesered...
 nincsen. Mert h...
 nyérharez volt...
 eszme, mint a...
 mint a melyet...
 tat és a mely...
 szemmel láthat...
 bizonyítani, s...
 radalmárokk, h...
 zóságos alap...
 hogy a világe...
 mintha rázkó...
 mányra lépésük...
 Megmaradnak

LIEBIG Társulat HUSKIVONATJA

Fray-Bentosból (Dél-Amerika)

A Liebig-féle huskivonat kevés más hozzávalóval kitünő húsleves, s helyesen használva, nagy megerősítő és hízást előidéző. Egy angol font = 454 gramm kivonatból 190 adag erős tápláló leveles készíthető. Minden köcsöghez egy körülményes használati utasítás van mellékelve.

ha minden köcsög raggyóján a fejtaláló Justus v. Liebigkébe nyomott névalírása van mint alatt:

Justus v. Liebig

Kapható Debreczenben Csanak József Geréby Fülöp, Rickl József Zelmós kereskedésében.

Naponként reggel 10 órától esti 9 óráig nyitva,
főpiacz, Hatvan-utca szegleten. Tóth Gyula ur házában.

TÖRTÉNETI MUZEUM

Friedman E. panorámája és stereoskopiai terme,
 melyekben a mult vagy jelen tekintélyei mint viaszalakok természetes nagyságban s állásban ábrázoltatnak.

Tárgysorozat:
 I-ső FERENCZ JÓZSEF osztrák császár és magyar király ő Felsége magyar tábornoki egyenruhában.

IX. PIUS pápa 6 szentsége
 1865-ben kihallgatáson fogadja Izabella spanyol eskirálnót, ki palota-hölgyének kíséretében lép elő.

A sedáni kapituláció.
 III. Napoleon császár átadja Vilmos porosz királynak kardját, miután hadseregével együtt a porosz trónutód és Bismark herceg jelenlétében meghódított Maximilián mexikói császár, Miranon és Meja tábornokainak megületése az abbával. A tótás, mechanikai felszerelésű alak, az 1873-diki bécsi világkiállításból. A markotányosok a porosz francia hadjáratban. Kossuth Lajos 1848/49-ki magyar kormányzó. Petőfi Sándor híres magyar költő, mint nemzetőrségi tiszt 1849-ben. Nagy Frigyes, az öreg „Fritz“ Poroszországból.

Itt még soha nem látott egészen új:
AMORÉSVÉNUS (mechanikai) a szerelem istene és a szépség istennője.
 (Zeiler M. és fia müncheni műterméből.)
 Ezen felette szép, természetes nagyságu csoport, kiválóan kellemes benyomást tesz a nézőkre. Vénus az erdőben alszik, felette a szerelem után esengő Amor lebeg. Határozottan észlelhetők szerelmi kísérletei, mire Vénus az álmából fölébred, szeméit felnyitja s tisztelője tova röpöppen.

II. SZAKASZ.
Egy egészen új, érdekes képtár.
 Esketési jelenete Rezső osztrák főherceg ő fenséégének Stefánia belga főhercegnő ő fenséégével Bécsben az augustinusok templomában 1851. május 10-én. II. Sándor orosz czár elleni merénylet, elkövetve 1881. évi márczius hó 13. dynamitbombával a nihilisták által. A Ringszínház kataszt ófája Bécsben 1881. évi december 8 án. Vadászat óriás zuzárokra Afrikában. II. Sándor orosz czár temetése. A bécsi Ringszínházban elégettek temetése a központi temetőben Bécsben. Alexandria ostroma 1882. augusztusban. A spanyol inquisitio vagy a kivallató-terem.

Belépti-dij személyenként 20 kr. Gyermekek 13 éven alul és cs. kir. katonák őrmestertől lefelé 10 kr.

Tisztelettel áldított e város tisztelt közönségének tudomására hozza, hogy ez ezenel hirdett műtár egyike a legszebbeknek és érdekesebbeknek.
 Miután a tulajdonos Európa minden nagy városaiban köztetszésnek örvendett, e helyen is nagy látogatottságnak élve nézhető remél.
Friedman Eliás, a műtár és panorama tulajdonosa.